

جایگاه کرمان در مقابله با کانون‌های فرسایش بادی ایران

معاون فنی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان کرمان با بیان اینکه نزدیک به ۲۴ استان کشور به‌نوعی با اقلیم بیابانی درگیر هستند، گفت: کرمان در سال‌های اخیر در ارزیابی‌های سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری و در بحث اقدام برای مقابله با کانون‌های فرسایش بادی، همواره رتبه نخست کشور را داشته است. علی قادری ضمن اشاره به اقلیم خشک و کویری در بخش گسترده‌ای از استان کرمان اظهار کرد: از چند سال پیش برای تثبیت شن‌های روان در استان ورود کردیم که تمرکزمان بیشتر روی شهرستان‌های شرقی کرمان بوده است. وی افزود: در سال‌های گذشته در روستاهای مناطقی همچون شهرستان‌های قهرچ وریگان به دلیل فرسایش یاد‌و شن‌های روان چند روستا در معرض تخلیه قرار گرفت و باید خالی از سکنه می‌شدند، اما با اقدام‌های انجام شده، کانون‌های بحران فرسایش بادی در استان کرمان تثبیت شده و زندگی در این مناطق جریان دارد.

■ مشارکت بخش خصوصی

معاون فنی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان کرمان با اشاره به مشارکت بخش خصوصی در حوزه بیابان‌زدایی بیان کرد: با توجه به حجم و وسعت بیابانی و کویری بودن، اعتبارات طرح‌های مقابله با این پدیده در منابع ملی و استانی کافی نیست و سعی کردیم ظرفیت شرکت‌های بزرگ معدنی و صنعتی استان استفاده کنیم. وی ادامه داد: در شهرستان زرنده با مجتمع فولاد ایران‌پا تفاهم‌نامه‌ای برای تثبیت شن‌های روان در حدود ۷۰۰ هکتار از اراضی این شهرستان منعقد شده است. قادری تصریح کرد: در منطقه فتح‌آباد شهرستان زرنده که در معرض فرسایش باد بود، در حدود هزار هکتار عملیات مختلفی مانند نهال کاری برای حفظ مسیرهای ارتباطی و مزارع کشاورزی انجام دادیم. وی خاطر نشان کرد: در شهرستان سیرجان نیز با مشارکت بخش خصوصی و با استفاده از منابع دولتی در ۵ هزار هکتار از زمین‌های این منطقه پروژه رواناب‌ها انجام شده است.

■ تخصیص اعتبار ویژه

معاون فنی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان کرمان گفت: هر چند بیابان‌زایی در استان کرمان در دهه‌های گذشته افزایش یافته که موجب تضعیف پوشش گیاهی شده است، اما سعی کردیم این روند را در استان کند کنیم، البته در برخی مناطق سرعت و روند فرسایش بادی چنان زیاد است که باید با تخصیص منابع مالی توجه ویژه‌تری به این مناطق شود. وی بیان کرد: اعتبارات بیابان‌زدایی در استان از منابع داخلی و ملی و اعتبار محرومیت تأمین می‌شود، البته در حوزه ریزگرد هم اداره منابع طبیعی با اعتبارات اختصاص یافته مطالعات و اقدام‌هایی را انجام داده است.

قادری تأکید کرد: با توجه به شرایط استان کرمان در بحث فرسایش بادی و فرونشست زمین، حتماً باید در مورد برداشت آب‌های زیرزمینی و چاه‌های غیرمجاز اقدام‌های فوری انجام شود.

وی به ایرنا گفت: محیط زیست پایین‌دست سدهای کرمان حقایه داشتند، اما سدهای مخزنی موجب تضعیف و آب‌ریز رفتن این پوشش گیاهی شده که با شرکت آب منطقه‌ای برای اختصاص این حقایه مکاتباتی انجام داده‌ایم.

■ نتایج مثبت مالچ‌پاشی

معاون فنی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان کرمان تصریح کرد: عملیات مالچ‌پاشی برای تثبیت شن‌های روان و جلوگیری از بیابانی شدن زمین‌ها در شرق استان در سال‌های گذشته انجام شد که بر اساس مطالعات قبلی در تپه‌های ماسه‌ای روان و در حال حرکت صورت می گرفت. وی افزود: البته عملیات مالچ‌پاشی برای تثبیت شن‌های روان و امکان کاشت نهال در این مناطق انجام می‌شود که نتایج بسیار خوبی برای تثبیت و تقویت پوشش گیاهی و جانوری در این مناطق داشته است. قادری تأکید کرد: با توجه به تغییر نوع مالچ و بررسی خطرات زیست محیطی آن توسط وزارت نفت، مثبت بودن اثرات محیط‌زیستی مالچ مورد استفاده تأیید شده است. وی خاطر نشان کرد: بیابان‌زدایی در استان کرمان نیاز به مشارکت دستگاه‌های مختلف و بخش خصوصی و تأمین منابع مالی دارد تا این بحران گریبانگیر استان را کنترل کنیم.

قاچاقچیان میراث ملی و جویندگان گنج، تپه‌های تاریخی را شبانه می‌کاوند

هجوم گنج‌یاب‌ها به میراث تاریخی ایران

استان‌های کرمان، خوزستان، لرستان و فارس بیش از سایر مناطق همواره درگیر حضور حفاران غیرمجاز و قاچاقچیان به همراه فلز یاب هستند

فلز یاب حین کشف یا حفاری بدست بیاید، میراث فرهنگی آنجا ورود می‌کند و در نهایت با تکمیل مشخصات متهم و نوع فلز یاب، اقدام به شکایت می‌کند؛ یعنی از طریق نماینده حقوقی خودش شکایت می‌کند و مسیر قانونی را پیش می‌برد.

■ تبلیغ گنج‌یاب‌ها روی آثار باستانی

ایین عضو شورای هماهنگی سازمان‌های مردم‌نهاد میراث فرهنگی در پاسخ به این پرسش که استفاده از گنج‌یاب‌های غیرمجاز در کدام استان‌ها بیشتر است، اظهار می‌کند: نمی‌توان گفت در کدام استان بیشتر یا کمتر است، اما کافی است به استان‌های شاخصی که محوطه‌های باستانی و تاریخ دیرینه‌ای دارند، نگاه کنید؛ مانند کرمان، خوزستان، لرستان و فارس. این مناطق همواره درگیر حضور حفاران غیرمجاز و قاچاقچیان به همراه فلز یاب هستند. متأسفانه می‌بینیم روی در و دیوار شهرها نیز بره‌گه‌هایی با عنوان خرید و فروش فلز یاب نصب شده که وعده «سودای یک رؤیا» را می‌فروشند و افراد را ترغیب به خرید این ابزارهای غیرقانونی می‌کنند. گهستونی در خصوص خرید و فروش دستگاه‌های فلز یاب یا گنج‌یاب می‌گوید: خرید و فروش این دستگاه‌ها کاملاً غیرقانونی بوده و حمل و نگهداری آن‌ها نیز با استعلام و مجوز رسمی برای یک کاربری مشخص مثل کارهای معدنی یا فاضلاب امکان‌پذیر است. به عنوان نمونه افرادی که به دنبال خرید فلز یاب هستند باید کارکردش را مشخص کنند و در صورت تأیید، مجوز خرید فلز یاب برای آن‌ها صادر می‌شود و فعالیت آن‌ها تحت نظارت ادامه می‌یابد. مثل پرواز پهپاد است که وقتی کسی می‌خواهد پهپاد را به حرکت در آورد باید محدوده و کارکردش را مشخص کند. فلز یاب هم به همین شکل باید حتماً با مجوزهای لازم و تعیین نوع کاربری باشد، خرید و فروش آزاد فلز یاب، غیرقانونی است و باید حتماً با مجوز باشد. البته در بعضی جاها در نگهداری از فلز یاب‌ها کم‌کاری می‌شود، بی‌دقتی صورت می‌گیرد یا حتی ممکن است سوءاستفاده‌ای از فلز یاب انجام شود. وزارت میراث فرهنگی تأکید دارد فلز یاب‌ها پس از اینکه کشف می‌شوند، باید در مکانی امن نگهداری

شوند تا از هر گونه سوءاستفاده در امان باشند. ضمن اینکه تأکید می‌شود فریب حفاران غیرمجاز را نباید خورد، نباید با حفاران غیرمجاز همیاری کرد، افرادی که فلز یاب دارند نباید آن را در اختیار دیگران قرار دهند. ما زیاد می‌شنویم گاهی یک تیم یا عده‌ای بدون اینکه دانش و تخصص لازم را داشته باشند از روی کنجکاوی با استفاده از فلز یاب وارد محوطه‌های باستانی شده و به محوطه آسیب زده‌اند، در حالی که کاوش‌های باستان‌شناسی در انحصار پژوهشگاه میراث فرهنگی است.

■ قاچاقچیان آثار تاریخی

مسئول پیشین کمیته میراث فرهنگی مجموعه فعالان حقوق بشر در ایران ادامه می‌دهد: فلز یاب‌ها توسط نیروهای انتظامی و امنیتی و در نهایت یگان‌های حفاظت کشف می‌شوند و چون حمل و نگهداریشان غیرقانونی است، تعزیرات حکومتی به پرونده آن‌ها رسیدگی می‌کند. اما وقتی فلز یاب در محوطه باستانی یا اثر تاریخی کشف می‌شود، اینجا پای وزارت میراث فرهنگی به میان می‌آید. میراث فرهنگی آن را ضبط می‌کند و مسیر قانونی را در دستگاه قضایی پیش می‌برد و از طریق نماینده حقوقی خود شکایت می‌کند. وزارت میراث فرهنگی تأکید اکید دارد که فلز یاب‌ها پس از کشف، باید توسط امین اموال در مکان‌های کاملاً امن نگهداری شوند تا از هر گونه سوءاستفاده‌ای در امان باشند. گهستونی در پاسخ به این پرسش که آیا گنج‌یابی غیرمجاز در کشور به‌صورت سازمان‌یافته و گروهی وجود دارد یا صرفاً افراد منفرد دست به این کار می‌زنند، اظهار می‌کند: قطعاً افراد کنج‌گو که بدون دانش و ابزار لازم دست به حفاری می‌زنند وجود دارند، اما ما شاهد حضور گروه‌ها و تیم‌های هدفمند سودجو و قاچاقچی نیز هستیم که به‌صورت غیرمستولانه به محوطه‌های باستانی تعرض می‌کنند - در فضای مجازی اشخاصی مثل فردی به نام «پوارو» کلیپ پخش کرده و عده‌ای از سودجویان با او همکاری می‌کنند - . بسیاری از این افراد بازداشت شده و فلز یاب‌هایشان ثبت و ضبط شده است که در نهایت باید توسط میراث فرهنگی تعیین تکلیف شوند.

■ قانون مقابله با حفاران غیرمجاز

این پژوهشگر میراث فرهنگی با اشاره به قوانین مرتبط با قاچاق اشیای تاریخی و گنج‌یابی می‌افزاید: همان طور که قوانینی در مورد تعرض به محیط‌های طبیعی، جنگل‌ها و منابع زیست بومی وضع شده است، قوانینی صریح و شفاف برای مقابله با سودجویان و حفاران غیرمجاز در محوطه‌های باستانی و بناهای تاریخی نیز وجود دارد، اما در این زمینه چند نکته وجود دارد؛ نخست اینکه دستگاه‌های قضایی باید شعبه‌های تخصصی برای ورود به پرونده‌های میراث فرهنگی داشته باشند.

در این زمینه باید حتماً قضات آموزش‌های لازم را ببینند که وقتی پرونده‌های تخصصی برایشان می‌آید، بتوانند اظهار نظر کرده و با دانشی که دارند حکم صادر کنند.

نکته بعدی اینکه در این زمینه لازم است نمایندگان حقوقی ادارات کل و ادارات شهرستان با اراده و انگیزه‌های لازم، با کسانی که با فلز یاب به محوطه باستانی ورود کرده و آسیب زده‌اند به طور جدی برخورد کنند.

■ ضرورت مراقبت از محوطه‌های باستانی

گهستونی ادامه می‌دهد: قانون تعرض به محوطه‌های باستانی کاملاً مشخص و شفاف بوده، اما نکته مهم اجرای قانون است. متأسفانه گاهی تعارض منافع محلی، قومی، عشیره‌ای و قبیله‌ای مانع انجام وظیفه و پیگیری جدی موارد قانونی می‌شود. در مواردی نیز مشاهده شده افرادی که به نوعی مسئولیت یا دسترسی داشته‌اند، از پستی که داشتند سوءاستفاده و تخطی کرده‌اند، اما چون در نهایت یک سیستم ثبت و ضبط، امین اموال و حسابرسی وجود دارد، این افراد مجازات شده و تاوان پس داده‌اند؛ بنابراین وزارت میراث فرهنگی به جد با این تخلفات برخورد و موارد را از طریق مراجع قضایی و امنیتی رصد می‌کند.

■ تفاوت محوطه‌های تاریخی پایتخت با سایر استان‌ها

این عضو شورای هماهنگی سازمان‌های مردم‌نهاد میراث فرهنگی در خصوص پدیده گنج‌یابی غیرمجاز در تهران نیز می‌گوید: ما وقتی در مورد تاریخ صحبت می‌کنیم، پای حفاران غیرمجاز، سودجویان و قاچاقچیان را هم می‌بینیم، هر جا که تاریخ و محوطه تاریخی باشد، آن‌ها هم هستند. در این زمینه نقش مردم و جامعه محلی خیلی مهم است که هوشیاری‌های لازم را برای مقابله با سودجویان و حفاران داشته باشد، اما کالبد تهران با استان‌ها و مناطق دیگر متفاوت است، زیرا تهران - به عنوان پایتخت کشور - گستره شهری وسیعی دارد و روی محوطه‌های باستانی که در قلب این کلانشهر وجود داشته ساخت‌وساز شده است؛ بنابراین نوع برخورد و مواجهه با برخی از محوطه‌های باستانی که در قلب این کلانشهر واقع شده با مناطقی که کوهستانی، بیابانی یا دشتی است، متفاوت است. در تهران شاید در نتیجه یک سری فعالیت‌های عمرانی - اعم از ساخت‌وسازها و حفاری‌ها - محوطه‌ای باستانی شناسایی شود، اما در استان‌هایی همچون کرمان، لرستان، خوزستان و فارس محوطه‌های تاریخی در منطقه‌ای بیابانی، جلگه‌ای و یا صخره‌ای واقع شده‌اند و آن قدر محوطه گسترده است که حفاران غیرمجاز به راحتی در آنجا فعالیت می‌کنند.

گهستونی با تأکید بر ضرورت تقویت توانایی وزارت میراث فرهنگی برای مقابله با این پدیده اضافه می‌کند: وزارت میراث فرهنگی نیاز به حمایت بیشتری دارد و باید تقویت شود. اصلی‌ترین خواسته ما، افزایش تعداد نیروهای یگان حفاظت کشور و تقویت امکانات و ابزارهای حفاظتی است. با این تعداد نیرو و لجستیک فعلی، واقعاً ما دوستداران میراث فرهنگی نگران هستیم که یگان حفاظت نتواند مأموریت‌های لازم را با کیفیت مطلوب انجام دهد.

ضمن اینکه مردم نباید فریب پیامک‌های مربوط به خرید و فروش فلز یاب و اشیای تاریخی را بخورند؛ این‌ها صرفاً سودجو هستند که موجب هدررفت سرمایه شده و معامله غیرقانونی انجام می‌دهند. گنج‌یابی غیرقانونی، در ظاهر یک جست‌وجوی پرمیجان برای ثروت بوده، اما در واقع فاجعه‌ای فرهنگی است که هر روز بخشی از هویت تاریخی ما را نابود می‌کند. حفاظت از آثار باستانی تنها وظیفه دولت نیست، بلکه یک مسئولیت جمعی است که همگان در قبال آن سهم دارند.

طراح: محمدرضا علی‌زاده zadehalireza@gmail.com

کشور – ثمره – بوی رطوبت

عمودی

۱. از خواب افزارها – بیمار مبتلا به سل - خلاصه ۲. شهر زیتون – دهان - صبر زرد ۳. حرف همراهی – میوه پرخاصیت گرمسیری – بخش پایینی پیراهن – آب شرعی ۴. رنگی از خانواده قرمز – نمایشگر رایانه ۵. مثل اعصاب قوی – عطر شیرینی ۶. جست‌وجو کردن در امری – نگرانی – سوریه قدیم ۷. حرف سی‌ام الفبا – مجموعه دنباله‌دار تلویزیونی - بنیان الفباهای اروپای غربی ۸. اهل شهر و استانی در مرکز کشورمان – دادگر - مرز ۹. ضمیر بی‌حضور – کشیدنی اسلحه – خودروساز هندی – پسوند جمع فارسی ۱۰. بی‌غم – انقیلس ۱۱. انتقال مکالمات تلفنی به خطی دیگر – روزنامه یا نشریه و امثال آن ۱۲. مضحک – قند شیر – گستردنی صیاد ۱۳. سوره مردم – محل خرید و فروش کالا - درودگری ۱۴. پول یا سکه رایج قانونی - شیوه سخن گفتن داخل ۱۵. چوب خوشبو – قوای نظامی محافظ مرزهای

افقی

۱. سبزی غده‌ای – دختر کوروش بزرگ هخامنشی - پوشیده ۲. ماه قمری بعد از رمضان – گاو میش - بزرگوار ۳. عدد رمز – جادو - یکی از دو کتاب کهن اشعار حماسی یونان اثر هومر ۴. الهه تاکستان یونان باستان – زمین‌ها – بوی رطوبت ۵. پایتخت فیلیپین – شاعر قصیده‌گوی خراسانی قرن‌های ۵ و ۶ هجری - گاو تازی ۶. فلز سنگین – کشور دانوب آبی – دنیا آمدن ۷. وفاق – محرم اسرار ۸. قورباغه درختی – شب ترکی – توکل کردن ۹. گلی زیبا و نامی دخترانه – شهری از توابع لرستان - دلسوزی ۱۰. نویدم – دنبال شهرت است - ساز مثنوی ۱۱. دارای همسر و فرزند - نوازنده تار ۱۲. آتشدان – روزنامه پرتیراژ ژاپنی - مادر بزرگ ۱۳. پهلوان – واحد سنجش شدت زلزله - نمک طبی خوراکی ۱۴. لقبی در چرخ ریسندهی – تصویب کردنی مجلسی‌ها – برادر حضرت موسی(ع) ۱۵. بیماری حیوانات - روغن چراغ - شیشه

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	د	ز	ی	ا	ر	ی	د	ز	ی	ا	ر	ی	د	ز	ی
۲	و	ل	ر	م	ا	و	ن	م	و	د	م	و	ل	ر	م
۳	و	ا	ر	ی	س	ا	ی	و	ن	ا	و	ا	ر	ی	س
۴	ا	س	ی	ا	و	ا	ر	ی	س	ا	ی	و	ا	ر	ی
۵	ن	ا	و	ا	ر	ی	س	ا	ی	و	ا	ر	ی	س	ا
۶	م	ا	و	ن	م	ا	و	ن	م	ا	و	ن	م	ا	و
۷	ز	ا	م	ت	د	ن	ی	س	ی	م	ت	د	ن	ی	س
۸	ن	ب	ت	د	ن	ی	س	ی	م	ت	د	ن	ی	س	ا
۹	ز	ی	ا	ر	ی	س	ا	ی	و	ن	ا	و	ا	ر	ی
۱۰	م	ا	و	ن	م	ا	و	ن	م	ا	و	ن	م	ا	و
۱۱	ر	م	ا	و	ن	م	ا	و	ن	م	ا	و	ن	م	ا
۱۲	ب	ت	د	ن	ی	س	ا	ی	و	ن	ا	و	ا	ر	ی
۱۳	ا	ب	ا	ت	ا	م	ا	م	ا	ب	ا	ت	ا	م	ا
۱۴	ی	ل	ف	ی	ا	ل	ع	ی	ن	ب	ا	ی	ل	ف	ی
۱۵	ت	ک	ت	ک	ت	ا	ی	ر	ا	د	ی	ک	ا	ل	